

FRÅN BOK- OCH BIBLIOTEKSVÄRLDEN

Sverige.

Stockholm. Kungl. biblioteket.

*Samlingen av teaterprogram och affischer.
En källa för svensk teaterhistoria.*

Kungl. bibliotekets omfattande samlingar av teaterprogram och teateraffischer ha nyligen blivit fullständigt ordnade. Då dessa samlingar äro de rikhaltigaste och bekvämast tillgängliga i landet, må här några notiser om denna för svensk teaterforskning viktiga källa meddelas. Huvuddelen utgöres av affischer, av vilka över 27,000 från Stockholmsteatrarna och ett ungefär lika stort antal från landsorten. Till allra största delen ha dessa inkommit genom leverans från tryckerierna, till en mindre del genom gåvor. Den mest betydande accessionen har erhållits genom byte med Stockholms stads museum, som överlätit omkring 8,000 Stockholmsaffischer till Kungl. biblioteket. Sviterna från Kalmar, Jönköping, Gävle, Uppsala, Karlskrona och Vänersborg äro mest fullständiga. Göteborgsaffischerna gå tillbaka till 1820, och för Malmö finns en värdefull bunden samling för åren 1832 till 1850. Däremot äro Norrköpings-teatrarna dåligt representerade (först från 1862), och för ett flertal andra städer finnas endast mycket ofullständiga serier, t. ex. för Landskrona, Kristianstad, Lund, Ystad, Östersund, Luleå, Örnsköldsvik, Västerås, Växjö, och Halmstad. Den äldsta Stockholmsaffischen rör en av franska komedianter annonserad föreställning i Bollhuset den 18 januari 1705, de äldsta affischerna från landsortens teatrar finnas i sviterna för de ovannämnda städerna och dessutom för Lund, Linköping och Vadstena. Både program och affischer ha ordnats

efter ort och teater. Önskar man veta repertoaren och sujetterna för en turné, får man gå till de olika orter som berörts av turnén. Endast i de fall då särskilda turnéprogram ha utgivits, ha dessa samlats på turnéledarens namn. Stockholmsaffischerna förvaras i helt slutna pappkartonger, landsortsaffischerna ha uppdelats på två serier, större och mindre liggande folio, och förvaras i dragbandsportföljer i formatet 62 × 60 och 108 × 100. Då affischerna ofta nog sakna både tryckort och tryckår, har arbetet med lokalisering och datering varit krävande. Kungl. biblioteket har haft förmånen att för detta arbete disponera en kännare av svensk teaterhistoria, herr Arne Lindenbaum, som ensam reviderat och ordnat hela beståndet. Vid inordnandet av nytt material har den principen tillämpats att alla affischer av teaterhistorisk betydelse ha behållits, alltså varje affisch för den första, tjugofemte, femtionde o. s. v. föreställningen och varje affisch som på något sätt skiljer sig från den föregående. Vid en sådan gallring av det svåröverskådliga materialet har ett dyrbart utrymme vunnits.

Samlingen av affischer kompletteras av 83 vol. bundna programtidningar i större format för Stockholm, Göteborg, Malmö och Gävle m. fl. städer samt av program i mindre format. Fullständiga sviter (59 vol.) finnas av de båda serierna av »Programmet», för de Ranftska teatrarna januari 1899 till maj 1901, som torde vara mycket sällsynt i komplett skick, och för de Ranftska teatrarna, Intima teatern och Komediteatern för augusti 1908 till 1927. De kungliga teatrarnas program från 1910 upptaga omkring 100 portföljer, vilka nu komma att bindas. Härtill komma ett fyrtiotal för de mindre teatrarna.